

VLASTIVEDA

Vyučovaci jazyk	Slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelávania	Primárne vzdelanie ISCED 1 – variant A
Predmet	Vlastiveda
Ročník	Šiesty
Časová dotácia	3 hodiny týždenne 99 hodín ročne
Miesto realizácie	Trieda, knižnica, jazyková učebňa, školská záhrada, verejné priestranstvá nachádzajúce sa v obci.

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Vlastiveda je integrovaný vyučovaci predmet v 6. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Prostredníctvom tohto vyučovacieho predmetu žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v (prípravnom), 1. až 3. ročníku., a utvára základy pre vyučovanie spoločensko-vedných a prírodovedných predmetov.

Cieľom vyučovacieho predmetu vlastiveda je u žiakov vytvárať vzťah k miestu, kde žijú. Vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia.

Obsah vyučovacieho predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania, získajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode, z prostredia miestnej krajiny. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike.

Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí.

Sviatky, pamätné dni a významné výročia žiakom pripomínáme priebežne. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

2. Cieľ predmetu

- Oboznámiť sa so začiatkom našich národných dejín,
- orientovať sa na mape Slovenskej republiky,
- prehĺbiť si poznatky o človeku,
- získať poznatky o niektorých nerastoch a horninách, – oboznámiť sa s praktickým meraním a vážením materiálov,
- získať praktické poznatky z chémie a z fyziky.

3. Obsah učebného predmetu

I. Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie) - 21 hodín

Príchod Slovanov na naše územie. Samova ríša - prvý pokus o vytvorenie štátu. Veľká Morava – prvý štát západných Slovanov. Význam príchodu Cyrila a Metoda a ich prínos pre

rozvoj našej vzdelanosti a kultúry. Rozkvet a pád Veľkej Moravy. Slovensko súčasťou uhorského štátu. Románska kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne. Slovensko v 12. – 14. storočí. Vznik a rozvoj miest. Vpády Tatárov. Slovensko v 14. – 15. storočí – hospodársky najrozvinutejšia časť uhorského štátu. Vznik miest a rozvoj remesiel, zakladanie cechov. Matúš Čák Trenčiansky. Gotická kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne. Husitské hnutie, majster Jan Hus, Jan Žižka. Husiti na Slovensku. Uhorský kráľ Matej Korvín a rozvoj vzdelanosti. Academia Istropolitana. Kultúrne pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne.

II. Zem a jej zobrazenie - 6 hodín

Glóbus, mapa sveta. Orientácia na mape.

III. Slovenská republika - 14 hodín

Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky, sídlo republikových orgánov a inštitúcií. Historické a kultúrne pamiatky v Bratislave. Priemysel a doprava Bratislavy.

Juhozápadné Slovensko. Nitra. Povrch – pohoria, nížiny. Podnebie. Poľnohospodárska výroba. Významné mestá a ich priemysel, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Severné Slovensko. Poprad. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemysel, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Stredné Slovensko. Banská Bystrica. Povrch – pohorie, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemysel, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Východné Slovensko. Košice. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemysel, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Naše štátne symboly (zástava, znak, hymna, pečať – ich používanie).

IV. Živá príroda - 19 hodín

Človek a starostlivosť o jeho zdravie. Stavba ľudského tela. Vývojové etapy v živote človeka (detstvo, dospelosť, mladosť, dospelosť, staroba). Zdravie a choroba, infekčné choroby. Základné hygienické pravidlá. Zásady správnej výživy. Prvá pomoc pri úrazoch a zlomeninách.

V. Neživá príroda - 9 hodín

Uhlie, ropa, zemný plyn, kamenná soľ, železná ruda. Piesok, žula, hlina, vápenec – stavebný materiál. Výroba malty – laboratórna práca.

VI. Poznávanie látok - 3 hodiny

Veci a látky.

Zmeny látok (topenie a tuhnutie, rozpustnosť, korózia kovov). Spoločné a odlišné vlastnosti látok. Cukor, soľ – vlastnosti týchto látok.

VII. Porovnávanie a meranie - 6 hodín

Dĺžka

Jednotky dĺžky – km, m, mm. Praktické meranie.

Hmotnosť

Jednotky hmotnosti – kg, g. Praktické váženie.

Objem

Jednotky objemu – liter, deciliter. Praktické meranie.

Teplota

Jednotka teploty - °C. Bod varu. Bod mrazu. Praktické meranie.

Čas

Pohyby Zeme a s nimi súvisiace javy (dĺžka dňa a noci, striedanie ročných období). Mesiac, týždeň deň, hodina, polhodina, štvrt'hodina, minúta.

VIII. Elektrická energia - 9 hodín

Elektrárne.

Využitie elektrickej energie v priemysle, poľnohospodárstve, doprave, v domácnosti.

Elektrospotrebiče

(k čomu slúžia, ako sa s nimi zaobchádza). Bezpečnosť pri ich používaní. Šetrenie elektrickou energiou. Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, budove. Privolanie požiarnikov.

4. Metódy a formy práce

Prostredníctvom multimédií, obraznej prezentácie, zaujímavým rozprávaním o udalostiach, osobnostiach, kultúrno-historických pamiatkach, poznávacej a emocionálnej zaangažovanosti žiakov oboznamujeme žiakov so začiatkom našich národných dejín.

Pri učive o prírode pestujeme u žiakov hlboký vzťah k prírode, k tvorbe a ochrane životného prostredia v prospech človeka.

5. Medzipredmetové vzťahy

Základné vedomosti z rôznych oblastí poznávania, žiak aplikuje vo viacerých vyučovacích predmetoch. Témy obsahu vlastivedy sa dajú využiť v slovenskom jazyku na rozvoj slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vlastiveda poskytuje námety na pracovné vyučovanie, výtvarnú výchovu, na praktické činnosti žiakov.

6. Prierezové témy

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Zem a jej zobrazenie	Glóbus, mapa sveta, orientácia na mape
	Slovenská republika	Mestá juhozápadného Slovenska, Severné Slovensko, Mestá severného Slovenska
	Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)	Ochrana prírodných zdrojov Cyril a Metod, Rozkvet Veľkomoravskej ríše Pád Veľkomoravskej ríše
	Živá príroda	Základné hygienické pravidlá, Základy správnej výživy, Prvá pomoc pri úrazoch
	Porovnávanie a meranie	Teplota, čas
Ochrana života a zdravia	Slovenská republika	Východné Slovensko, Mestá východného Slovenska, Stredné Slovensko
	Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)	Tatári na Slovensku, Matúš Čák trenčiansky, Gotická kultúra
	Živá príroda	Stavba ľudského tela, Zdravie a choroba, Infekčné ochorenie
	Elektrická energia	Požiar, Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi
Environmentálna výchova	Slovenská republika	Slovenská republika, Bratislava, Juhozápadné Slovensko
		Ochrana rastlín a zvierat
	Začiatky našich národných dejín	Upevnenie kráľovskej moci, Boj o práva

	(5. – 15. storočie)	Slovákov v mestách, Husitské hnutie
	Živá príroda	Človek, Vývin človeka, Obdobia ľudského života
	Neživá príroda	Uhlie, Ropa a plyn, Kamenná soľ
	Elektrická energia	Využitie elektrickej energie, Elektrospotrebiče – biela a čierna technika
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Slovenská republika	Mestá stredného Slovenska, Štátne symboly
	Zem a jej zobrazenie	Zhotovenie mapy, Model mesta
	Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)	Slovensko súčasťou uhorského štátu, Románska kultúra, Vznik miest
	Živá príroda	Prvá pomoc pri zlomeninách
	Neživá príroda	Železná ruda, Žula, Vápenec
Mediálna výchova	Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)	Život Slovanov, Slovanské hradisko, Veľkomoravská ríša
		Husiti na Slovensku, Matej Korvín
	Neživá príroda	Pieskovec, Hlina, Laboratórna práca
	Porovnávanie a meranie	Dĺžka, Hmotnosť, Objem
Multikultúrna výchova	Slovenská republika	Zmysel vianočných sviatkov, Tradície
	Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)	Dejiny, Príchod Slovanov na naše územie, Naši predkovia
	Poznávanie látok	Veci a látky, Vlastnosti látok, Zmeny látok
	Elektrická energia	Energia, Výroba a šetrenie elektrickej energie

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:
Vlastiveda pre 6. ročník SZŠ

Pracovné listy k vlastivede pre 6. ročník špeciálnych základných škôl

Ďalšie odborné publikácie k daným témam vlastivedy, encyklopédie, webové stránky s témami vlastivedy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

8. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov základnej školy. Vlastiveda v 6. ročníku sa klasifikujeme známku. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne, hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.